

**EUROPEAN INSURANCE AND
OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY**

Westhafenplatz 1,
60327 Frankfurt am Main, Germany

■ Úřad pro publikace

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2017: SHRNUTÍ

<https://eiopa.europa.eu/>

eiopa

European Insurance and
Occupational Pensions Authority

Fotografie:

Obálka: istockphoto/bowie15; stránky 4 a 6: EIOPA/Martin Joppen

Print	ISBN 978-92-9473-059-6		doi:10.2854/183509	EI-AD-18-001-CS-C
PDF	ISBN 978-92-9473-082-4	ISSN 2529-5713	doi:10.2854/54414	EI-AD-18-001-CS-N

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2019

© EIOPA, 2019

Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

K veškerému použití nebo reprodukci fotografií či jiného materiálu, k nimž EIOPA nemá autorská práva, je nutné získat svolení přímo od držitelů těchto práv.

OBRAŤTE SE NA EU

Osobně

Po celé Evropské unii se nachází stovky informačních středisek Europe Direct. Adresu nejbližšího střediska naleznete na internetové stránce: https://europa.eu/european-union/contact_cs.

Telefonicky nebo e-mailem

Europe Direct je služba, která odpoví na vaše dotazy o Evropské unii. Můžete se na ni obrátit:

- prostřednictvím bezplatné telefonní linky: 00 800 6 7 8 9 10 11 (někteří operátoři mohou tento hovor účtovat),
- na standardním telefonním čísle: +32 22999696 nebo
- e-mailem prostřednictvím internetové stránky: https://europa.eu/european-union/contact_cs.

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ O EU

On-line

Informace o Evropské unii ve všech úředních jazycích EU jsou dostupné na internetových stránkách Europa na adrese: https://europa.eu/european-union/index_cs.

Publikace EU

Publikace EU, ať už bezplatné, nebo placené, si můžete stáhnout nebo objednat na adrese: <https://publications.europa.eu/cs/publications>. Chcete-li obdržet více než jeden výtisk bezplatných publikací, obraťte se na službu Europe Direct nebo na místní informační střediska (viz https://europa.eu/european-union/contact_cs).

Právo EU a související dokumenty

Právní informace EU včetně všech právních předpisů EU od roku 1952 ve všech úředních jazykových verzích jsou dostupné na stránkách EUR-Lex na adrese: <http://eur-lex.europa.eu>.

Veřejně přístupná data od EU

Portál veřejně přístupných dat EU (<http://data.europa.eu/euodp/cs>) umožňuje přístup k datovým souborům z EU. Data lze bezplatně stahovat a opakovaně použít pro komerční i nekomerční účely.

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2017: SHRNUÍ

OBSAH

OBSAH	2
ÚVOD	3
PŘEDMLUVA	4
ÚVODNÍ SLOVO VÝKONNÉHO ŘEDITELE	6
SHRNUTÍ	8
Ochrana spotřebitelů	8
Sbližování dohledu a zlepšení fungování vnitřního trhu	8
Finanční stabilita	9
ORGANIZAČNÍ DIAGRAM 2017	10

ÚVOD

Pojištění plní ve společnosti důležitou roli. Pokud funguje dobře, přejímá riziko a přispívá k hospodářskému růstu a finanční stabilitě a v konečném důsledku přináší veřejnosti finanční bezpečnost. Evropské odvětví pojištění, jehož aktiva představují přibližně dvě třetiny hrubého domácího produktu (HDP) Evropské unie (70 % v roce 2017)⁽¹⁾, je významnou součástí finančního sektoru. Se svými závazky, které představují jednu třetinu majetku evropských domácností, závisí spotřebitelé na faktorech odvětví pojišřovnictví, pokud jde o jejich budoucí příjmy. Stejně tak je zásadní i zaměstnanecké penzijní pojištění, které má zajistit, aby staří lidé byli chráněni před rizikem chudoby v důchodu. Penzijní fondy, jejichž aktiva představují přibližně 24 % HDP Evropské unie⁽²⁾, přičemž v některých státech je tento podíl mnohem vyšší, rychle rostou a stále větší měrou slouží pro finanční trhy jako zdroj investic.

Orgán EIOPA byl zřizen v lednu roku 2011 jako výsledek reformy struktury dohledu ve finančním sektoru Evropské unie. Orgán EIOPA je nezávislý poradní orgán Evropského parlamentu, Rady Evropské unie a Evropské komise. Jeho základní povinnosti zahrnují podporu stability finančního systému, zajišřování transparentnosti trhů a finančních produktů a ochranu pojistníků, účastníků penzijních systémů a oprávněných osob.

Cílem orgánu EIOPA je chránit veřejné zájmy přispíváním ke krátkodobé, střednědobé i dlouhodobé stabilitě a účinnosti finančního systému v zájmu hospodářství EU, jejich občanů a podniků. Tento cíl je plněn formou prosazování řádného regulačního rámce a důsledných postupů dohledu za účelem ochrany práv pojistníků, účastníků a oprávněných osob v systémech zaměstnaneckého penzijního pojišřění a s cílem přispívat k důvěře veřejnosti v odvětví pojišřovnictví a zaměstnaneckého penzijního pojišřění v Evropské unii.

Orgán EIOPA je jedním ze tří evropských orgánů dohledu, které představují důležitý prvek Evropského systému orgánů finančního dohledu (ESFS), integrované sítě vnitrostátních a evropských orgánů dohledu, která zajišřuje nezbytná spojení mezi makroobezřetnostními a mikroobezřetnostními úrovněmi a ponechává každodenní dohled na vnitrostátní úrovni.

⁽¹⁾ Zdroj: <https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>

⁽²⁾ Zdroj: <https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>

GABRIEL BERNARDINO
předseda

PŘEDMLUVA

Rok 2017 je rokem, který následuje po 10 letech od začátku finanční krize. Od svého vytvoření v roce 2011 přispěl orgán EIOPA k vytvoření jednotného evropského souboru pravidel pro pojišťovnictví a penzijní pojištění, a to nejen v oblasti obezřetnosti, ale i výkonu činnosti. Provádění nových evropských regulačních rámců vedlo k postupnému posunu strategických priorit orgánu EIOPA od regulace k dohledu. V roce 2017 se naše činnosti zaměřovaly na posílení sblížení dohledu, zlepšení ochrany spotřebitelů a udržení finanční stability.

Milníku bylo dosaženo naším závazkem k budování společné kultury dohledu, neboť jsme spolupracovali s vnitrostátními orgány dohledu na stanovení klíčových charakteristik vysoce kvalitního a účinného dohledu, který by měl být základem této kultury. Jádrem naší práce od našeho zřízení v roce 2011 bylo rozvíjení celoevropského přístupu k dohledu a v této činnosti budeme pokračovat i v dalších letech, abychom podpořili vnitrostátní orgány dohledu v budování jejich kapacity, pokud jde o zajišťování vysoce kvalitního dohledu.

V souvislosti s jednotným evropským trhem je dohled skutečně zásadní otázkou na úrovni Evropy, neboť poskytovatelé pojištění z jednoho státu vykonávají činnost v jiném státě, zejména na základě režimu svobody poskytování služeb. S cílem řešit vnímané nedostatky v dohledu nad přeshraničním výkonem činnosti jsme v roce 2017 zřídili platformy, které mají usnadnit spolupráci mezi vnitrostátními orgány dohledu, a umožnit tak včasnější identifikaci a posouzení rizik. Tyto platformy jsou příkladem přidané hodnoty, kterou celoevropská perspektiva a řízení orgánu přinášejí vnitrostátnímu dohledu, čímž pomáhají budovat důvěru ve vnitřní trh a v celkové fungování systému dohledu.

V tomto roce jsme také dosáhli významného milníku v prosazování jednotného přístupu k ochraně spotřebitelů prostřednictvím poskytování poradenství Evropské komisi, pokud jde o směrnici o distribuci pojištění, které zahrnovalo takové problémy, jako jsou střety zájmů v oblasti prodeje a technické normy týkající se informačního dokumentu o pojistném produktu.

V roce 2017 jsme dokončili první část našeho prvního hodnocení režimu Solventnost II založeného na jednorozných zkušenostech s prováděním, přičemž bylo Evropské komisi doporučeno přijmout zjednodušené výpočty standardního vzorce solventního kapitálového požadavku. V rámci naší práce v oblasti finanční stability jsme vydali stanovisko určené evropským institucím, v němž jsme vyzvali k minimální harmonizaci rámce pro ozdravné postupy a řešení krize v odvětví pojišřovnictví, ale provedli jsme i celoevropský zářěžový test, pokud jde o odvětví zaměstnaneckého penzijního pojišřění.

Správná osoba vykonávající dohled se dívá kupředu a má proaktivní a preventivní přístup. Pro orgán EIOPA to znamená, že musíme být neustále ostražití vůči politickému a hospodářskému prostředí, které nás obklopuje, a musíme být připraveni přijmout opatření, bude-li to nutné. Z toho důvodu věnujeme zvláštní pozornost problémům spojeným s digitalizací a technologickými inovacemi v odvětví pojišřovnictví, ale i s udržitelným financováním. Budeme i nadále věnovat velkou pozornost problémům spojeným s rozhodnutím Spojeného království vystoupit z Evropské unie, aby došlo k minimálnímu narušení, pokud jde o služby a spotřebitele.

Budeme i nadále podporovat iniciativy v programu evropského odvětví finančních služeb, včetně unie kapitálových trhů. Zejména očekáváme další vývoj v oblasti celoevropského osobního penzijního produktu, který má potenciál nabídnout evropským občanům zcela nový rámec úspor na důchod. Jsme i nadále připraveni začít plnit nové úkoly, které jsou s tím spojeny, ale i úkoly, které se týkají hodnocení prováděného evropskými orgány dohledu, což nám umožní se ještě více zaměřit na sbližování dohledu.

Naše kapacita v oblasti plnění by nebyla možná bez úzké spolupráce s vnitrostátními příslušnými orgány, evropskými orgány dohledu, evropskými institucemi a dalšími zúčastněnými stranami. Rád bych všem z nich poděkoval, a to včetně svých spolupracovníků z řad členů dozorčí rady a členů správní rady, za jejich konstruktivní zapojení a podporu v uplynulých letech.

Před deseti lety jsme byli svědky škodlivých účinků nedostatečné regulace na ekonomiku a životy lidí. Pro dosažení udržitelného dlouhodobého růstu v oblasti investic a hospodářství potřebujeme stabilní a silné odvětví pojišřění a důchodů, které řádně oceňuje rizika, uplatňuje spolehlivé strategie řízení rizik a zachází spravedlivě s pojistníky, členy a příjemci. Naší úlohou je zajistit, abychom společně využívali výhod pokrizových regulačních reforem tím, že zajistíme vysoce kvalitní a jednotný dohled v celé Evropské unii. Naš závazek k tomuto cíli bude i nadále pokračovat.

FAUSTO PARENTE
výkonný ředitel

ÚVODNÍ SLOVO VÝKONNÉHO ŘEDITELE

V roce 2017 orgán EIOPA jako organizace pokračoval v účinném využívání svých zdrojů a zároveň i nadále plnil svůj mandát na vysoké úrovni.

Dobrý výkon je výsledkem dobré přípravy a orgán EIOPA stejně jako v předchozích letech plnil své úkoly dle pracovního programu, který byl vypracován na základě důkladného plánování. S ohledem na dlouhodobé plánování úkolů a zdrojů podnikl orgán EIOPA v roce 2017 kroky k dalšímu posílení svých činností v oblasti plánování a stanovování priorit, včetně činností, které se týkají řízení změn a řízení rizik.

Orgán EIOPA se rovněž i nadále přizpůsoboval své nové organizační struktuře, která byla zavedena na konci roku 2016. V této souvislosti byla zřízena oddělení pro procesy dohledu a oddělení pro dohled a sbližování dohledu, což lépe odráží vývoj práce orgánu EIOPA a zaměření na úkoly, které více souvisejí s dohledem.

Také pokud jde o vývoj úkolů v oblasti dohledu, vykonal orgán EIOPA značný kus práce na vývoji kompetenčních rámců. Budování kapacity našich zaměstnanců zůstává i nadále prioritou a v únoru 2017 byly zavedeny kompetence orgánu EIOPA v oblasti dohledu. Při stanovování kompetenčních rámců pro různé funkce je orgán EIOPA schopen lépe rozvíjet své vlastní zaměstnance, aby mohl plnit vyvíjející se potřeby organizace. Orgán EIOPA bude pokračovat v rozvíjení rámců pro různé skupiny zaměstnanců, včetně schopností vést, a bude i nadále nabízet zaměstnancům příležitosti k dalšímu vzdělávání a rozvoji.

Stát se efektivnější organizací zůstává i nadále trvalým cílem orgánu EIOPA. Pokud je to možné, orgán EIOPA nevyvíjí svá vlastní řešení, ale raději přijímá systémy a procesy, které již používá Evropská komise nebo jiné orgány EU. V roce 2017 provedl orgán EIOPA přípravné kroky k přijetí stávajících elektronických řešení pro zadávání zakázek a lidské zdroje. Orgán EIOPA navíc začal využívat útvary Komise pro vývoj a hostování webových stránek.

Dalším projektem, který umožňuje pracovat efektivněji, bylo zavedení nového systému pro správu dokumentů. Tento systém zlepšil dodržování předpisů, ale i spolupráci mezi zaměstnanci.

Pokud jde o řízení zdrojů, vykonává orgán EIOPA své činnosti za plného dodržování předpisů EU a pracuje otevřeně a transparentně. Provozní rozpočet orgánu na rok 2017 činil 24 milionů EUR a do konce roku dosáhl orgán EIOPA míry využití u závazků ve výši 99,79 %.

Orgán EIOPA odpovídá nejen za obsah své práce, ale i za správu svých zdrojů. V této souvislosti udržuje orgán EIOPA konstruktivní a otevřený dialog se svými zúčastněnými stranami a je vždy připraven se zapojit, abychom se mohli neustále zlepšovat.

Do budoucna se bude orgán EIOPA i nadále zaměřovat na čtyři strategické cíle stanovené v jeho pracovním programu a zároveň bude neustále připraven se přizpůsobovat změnám, které vycházejí z vnějšího prostředí: nové úkoly mu mohou plynout z průběžného přezkumu tří evropských orgánů dohledu nebo z legislativní iniciativy celoevropského osobního penzijního produktu. Nové priority mohou vyvstat také v souvislosti s rozhodnutím Spojeného království vystoupit z Evropské unie.

Závěrem mi zbývá jen poděkovat zaměstnancům orgánu EIOPA a členům správní a dozorčí rady za jejich odhodlání a tvrdou práci, kterou po celý rok odváděli. Říkám-li, že jsme pyšní na to, že pracujeme pro Evropu, a na práci, kterou děláme, aby mohli občané a podniky v Evropě využívat stabilní a bezpečné finanční instituce a systémy, hovořím i za tyto své spolupracovníky.

SHRNUTÍ

OCHRANA SPOTŘEBITELŮ

Aby orgán EIOPA posílil ochranu spotřebitelů, přispívá k rámci inteligentní regulace tím, že prosazuje transparentnost, jednoduchost a spravedlnost. V roce 2017 poskytoval orgán EIOPA technické poradenství k případným aktům v přenesené pravomoci týkajícím se směrnice o distribuci pojištění, kterou se konsolidují prodejní postupy pro přímé prodejce a prostředníky a zajišťuje poradenství spotřebitelům, které co nejlépe odpovídá jejich potřebám. Orgán EIOPA také dokončil návrh prováděcích technických norem pro informační dokument k pojistnému produktu zavedením standardizovaného formátu, který jasným, stručným a snadno dostupným způsobem poskytuje základní informace o pojistných produktech. Aby se minimalizovala rizika plynoucí z nesprávného prodeje, stanovil orgán EIOPA rovněž pokyny pro prodejce pojistných produktů s investiční složkou v rámci služeb, které spočívají pouze v provádění pokynů zákazníků („execution only“), které řeší případy, kdy distributoři pojištění neposkytují poradenství ani neověřují znalosti spotřebitele ohledně produktu nebo dotčených rizik.

Orgán EIOPA rovněž hraje aktivní úlohu při identifikování a řešení rizika poškození spotřebitele. Tematický přezkum peněžních pobídek a odměn zdůraznil možný střet zájmů plynoucí z produktů investičního životního pojištění prodávaných na základě peněžních pobídek a odměn vyplácených správci aktiv.

Zpráva orgánu EIOPA o trendech u spotřebitelů upozornila na významné zvýšení stížností spotřebitelů v odvětví pojišťovnictví. Jako téma se strategickým významem pro odvětví pojišťovnictví a téma, které bude orgán EIOPA i nadále podrobně sledovat, byla ve zprávě označena i digitalizace, pokud jde o inovace založené na technologiích v odvětví pojišťovnictví a penzijního pojištění.

SBLIŽOVÁNÍ DOHLEDU A ZLEPŠENÍ FUNKOVÁNÍ VNITŘNÍHO TRHU

Úsilí orgánu v oblasti dosažení sblížení dohledu a zlepšování fungování vnitřního trhu se dělí na zajišťování řádného a obezřetného regulačního rámce, stanovení rámce pro podávání zpráv a směřování ke sblížení jednotného a vysoce kvalitního dohledu. V souvislosti s mandátem orgánu EIOPA přispívat k jednotnému uplatňování regulace bylo v roce 2017 prioritou hodnocení a posouzení směrnice Solventnost II, které bylo založeno na provádění po dobu 1 roku. První soubor doporučení orgánu EIOPA zahrnuje hlavní aspekty standardního vzorce za účelem snížení jeho složitosti a současného zachování proporcionálního, technicky odolného a jednotného rámce dohledu, který je citlivý na rizika.

Úkolem vnitrostátních příslušných orgánů je každodenní dohled, přičemž je orgán EIOPA vede ke sblížení dohledu a podporuje v jednotném a trvalém uplatňování právních předpisů Evropské unie. Důležitými nástroji bylo poskytování individuálně uzpůsobené podpory a zpětné vazby k jednotnému uplatňování směrnice Solventnost II. V roce 2017 se orgán EIOPA zapojil rovněž do posouzení pojistné rozvahy a posouzení aktiv penzijních fondů v odvětví pojištění a penzijního pojištění v Bulharsku tím, že zajišťoval koordinaci a technické zkušenosti.

Orgán přispívá k posilování dohledu nad přeshraničními skupinami. V roce 2017 k tomu přispěl i nový nástroj platform pro přeshraniční dohled. Tyto platformy, které zavedl orgán EIOPA v reakci na zjištěná rizika týkající se přeshraničního podnikání, zajišťují silnější a včasější spolupráci mezi úřady pro dohled nad pojišťovnami. Umožní to rychlejší identifikaci a posouzení rizik na trhu s ohledem

na dosažení dohody ohledně potřeby činností a zásahů v oblasti dohledu. Orgán EIOPA se také aktivně účastní setkání orgánů dohledu, které dohlížejí na přeshraniční skupiny v oblasti pojištění. Příspěvní orgánu poskytlo jasný základ pro praktickou a provozní spolupráci orgánů. Toto úsilí bylo v roce 2017 dále posíleno revizí strategie orgánu EIOPA, pokud jde o tyto orgány dohledu, s cílem dále těžit ze společné snahy vnitrostátních příslušných orgánů a orgánu EIOPA.

Vytvoření a schválení interního modelu vychází z přístupu založeném na zásadách týkajících se náročných požadavků na statistickou kvalitu, procesy a začlenění do řízení rizik. Tento přístup budou podniky při vývoji a používání tohoto modelu náležitě uplatňovat u každého konkrétního rizikového profilu; přístup byl během schvalování a trvalého dohledu vnitrostátními příslušnými vnitrostátními orgány dále posouzen. Orgán EIOPA poskytuje cennou podporu při řešení rizika nesrovnalostí mezi postupy v oblasti dohledu a identifikací podniků, které podle všeho v porovnání s jinými vykazují nižší kvalitu modelování. V roce 2017 byl zahájen projekt využívající dostupné nástroje orgánu EIOPA, který má řešit zásadní nesrovnalosti v úpravě koeficientu volatility, přičemž tento projekt ukázal, že by odlišné přístupy k modelování této úpravy mohly vést k významným rozdílům ve výstupech, což může bránit rovným podmínkám. Projekt zaměřený na modelování nejlepšího rizika dospěl k závěru, že je odůvodněné uplatňovat různé přístupy, byly však zjištěny významné rozdíly v kalibraci, kterým se v současnosti věnují příslušné vnitrostátní orgány a orgán EIOPA.

V roce 2017 vydal orgán EIOPA tři stanoviska v oblasti dohledu, včetně posouzení interních modelů zahrnujících úpravu koeficientu volatility; sblížování dohledu s ohledem na vystoupení Spojeného království z EU; a nepřetržitost služby s ohledem na vystoupení Spojeného království z EU.

Podávání přesných a efektivních zpráv se opírá o společný rámec, ale i o kapacitu shromažďovat a analyzovat údaje. Pokud jsou tyto prvky zavedeny, je orgán EIOPA schopen stanovovat zásadní informace, včetně svého měsíčního vytváření bezrizikových sazeb a symetrické úpravy rizika souvisejícího s vlastním kapitálem. Orgán EIOPA má rovněž mandát vypočítávat konečnou forwardovou sazbu, přičemž metodika stanovená v roce 2017 zajišťuje, aby se konečná forwardová sazba postupně a předvídatelným způsobem měnila, díky čemuž se mohou pojistitelé

přizpůsobovat změnám v prostředí úrokových sazeb a je možné zajistit ochranu pojistníků. Orgán EIOPA rovněž pracoval na zajištění trvalého vývoje svých systémů pro zajišťování sběru dat a jejich řízení, analýzy a šíření, včetně zveřejnění taxonomie v pojišťovnictví dle směrnice Solventnost II verze 2.2.0.

S cílem celosvětově zlepšit celkové sblížování a jednotné postupy dohledu pokračoval orgán EIOPA ve spolupráci na důležitých iniciativách, jako je mezinárodní kapitálový standard verze 2.0 a zavedení celé řady nových smluv, jako např. memorandum o porozumění, se státy mimo EU („třetí země“) a s mezinárodními organizacemi. V oblasti údajů o penzijním pojištění zahájil orgán EIOPA konzultaci, aby zvýšil účinnost a dále posílil sledování a analyzování evropského odvětví zaměstnaneckého penzijního pojištění prostřednictvím jednotného rámce pro pravidelné žádosti orgánu EIOPA o poskytování informací o zaměstnaneckém penzijním pojištění.

FINANČNÍ STABILITA

Posouzením a sledováním finančního systému je orgán schopen identifikovat ohrožení finanční stability evropského odvětví pojištění a penzijního pojištění a odpovídajícím způsobem zmírňovat rizika. V roce 2017 provedl orgán EIOPA svůj zátěžový test u zaměstnaneckého penzijního pojištění, který přinesl důkladné posouzení odolnosti institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění. Jeho provedení odhalilo, že sponzoři více než čtvrtiny těchto institucí mohou mít problémy s plněním svých povinností. Penzijní závazky mohou být dále vystaveny značnému tlaku, pokud jde o solventnost a budoucí ziskovost společností a možnost rozšíření do reálné ekonomiky. Poskytování údajů, které jsou předmětem hlášení na základě směrnice Solventnost II, dále orgánu EIOPA umožnilo zvýšit počet svých stávajících produktů, jako je čtvrtletní přehled ukazatelů rizik a zprávy a finanční stabilitě, a umožnilo zveřejňování nových informací, jako jsou statistiky ohledně evropského odvětví pojišťovnictví na základě směrnice Solventnost II. V rámci svého mandátu ohledně předcházení krizi vydal orgán EIOPA stanovisko k harmonizaci rámců pro ozdravné postupy a řešení krize a pokračoval ve své práci na rámci makrobezpečnostní politiky v pojišťovnictví.

ORGANIZAČNÍ DIAGRAM 2017

K 31. prosinci 2017

